

« Γιατί οι νέοι παρουσιάζονται ολοένα και πιο απολιτικοποιημένοι στη σύγχρονη εποχή και πώς ο εκπαιδευτικός φορέας καλείται να εμφυσήσει την πολιτική παιδεία στους μαθητές;»

Η εποχή μας χαρακτηρίζεται ως απολιτική. Οι πολίτες απέχουν τόσο ασυνείδητα, όσο πλέον και συνειδητά από τα πολιτικά δρώμενα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα, η τεράστια αποχή των πολιτών και ιδίως των νέων από τις πρόσφατες εκλογές. Αυτό το γεγονός, οφείλει να εγείρει τον προβληματισμό όλων μας, εφόσον η νέα γενιά είναι εκείνη, που διαθέτει τη δύναμη και τα προσόντα να επέμβει ενεργά και να επηρεάσει την εξέλιξη της κοινωνίας. Παρόλα αυτά, κυριαρχούν η αποστασιοποίηση και ο εφησυχασμός, που διαμορφώνουν μια γενιά ανίσχυρη και «πολιτικά αναλφάβητη». Η χειραγώγηση αποτελεί την πιο σοβαρή και ολέθρια συνέπεια της απουσίας πολιτικών κριτηρίων για τους νέους ανθρώπους. Τι οδηγεί, όμως, τους νέους στην υιοθέτηση μιας ανάλογης στάσης;

Πρωταρχικά, η πλήρης ή και μερική απαξίωση του υπάρχοντος πολιτικού συστήματος υφίσταται, επειδή η νέα γενιά είναι απογοητευμένη από τις πολιτικές επιλογές των προηγούμενων. Συχνά, οι νέοι επιρρίπτουν ευθύνες στους μεγαλύτερους και θεωρούν ότι οδήγησαν τον τόπο σε δυσεπίλυτο πολιτικό αδιέξοδο. Παράλληλα, θεωρούν ότι η σύγχρονη άσκηση της δημοκρατίας δεν καθορίζεται από τους εντόπιους πολιτικούς φορείς, αλλά από διεθνή πολιτικά κέντρα, που αποτελούν φερέφωνο των οικονομικά εύρωστων χωρών, στο πλαίσιο άσκησης μιας στείρας ιμπεριαλιστικής πολιτικής. Άρα, θεωρούν ότι οι πολιτικοί αντιπρόσωποι είναι αδύναμοι και δεν καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό τις πολιτικές εξελίξεις της χώρας, την οποία εκπροσωπούν.

Προς ενίσχυση των παραπάνω, οι νέοι απαξιώνοντας το πολιτικό σύστημα εκφράζουν καθαρά την επαναστατική τους φύση, η οποία ανθίσταται σε οτιδήποτε θεωρήσουν συμβατικό, παρωχημένο και χρόνια δυσλειτουργικό απέναντι στη κοινωνία. Δυστυχώς, όμως, η αποχή από τα κοινωνικά δρώμενα δεν είναι συνυφασμένη με έναν επαναστατικό αγώνα, όπως νομίζουν, αλλά με την ακούσια απεμπόληση των κοινωνικών τους δικαιωμάτων και ελευθεριών. Μάλιστα, η απομάκρυνση από τα κοινά ενισχύεται, σε συναρμογή με την αδυναμία της οικογένειας να εμφυσήσει μια ορθή πολιτική στάση στους νέους ανθρώπους, εξαιτίας των έντονων ρυθμών της καθημερινότητας, που υποδαυλίζουν την καλλιέργεια της κριτικής σκέψης και του διαλόγου, μεταξύ των μελών της.

Εμβαθύνοντας, το πνεύμα του υλικού ευδαιμονισμού, τα παγκοσμιοποιημένα πρότυπα, η νοοτροπία του ελάσσονος μόχθου και η ηθική αναλγησία οδηγούν στην παραγκώνιση της πνευματικής καλλιέργειας και της ανάπτυξης της κριτικής σκέψης. Οι περισσότεροι νέοι επιδιώκουν την κοινωνική και επαγγελματική καταξίωση στηριζόμενοι σε αθέμιτα μέσα, συνεπώς απαξιώνουν το θεσμό της αξιοκρατίας και της κοινωνικής δικαιοσύνης, που συνεπάγεται την υιοθέτηση μιας δημοκρατικής συνείδησης. Άρα, αδυνατούν να εφαρμόσουν μια πολιτικοποιημένη στάση ζωής. Η αδρανής στάση των νέων εκπορεύεται και από την υπέρμετρη έκθεσή τους στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, που μεταστρέφουν το ενδιαφέρον προς ζητήματα ελάσσονος σημασίας και συνεπώς σε μια αδιάφορη και παθητική πολιτική αντιμετώπιση των κοινωνικών ζητημάτων.

Πώς λοιπόν ο εκπαιδευτικός φορέας καλείται να συνεισφέρει στον εκδημοκρατισμό της γνώσης και στην ανάδειξη μιας πολιτικοποιημένης στάσης, που οφείλουν να ακολουθήσουν οι μαθητές; Πρωταρχικά, ο εκπαιδευτικός οφείλει να λειτουργεί ως αρωγός,

αποτάσσοντας οποιοδήποτε ίχνος αυθεντίας και διεγείροντας την κριτική ικανότητα των μαθητών. Περαιτέρω, είναι αδήριτη ανάγκη να αρθεί ο εκπαιδευτικός μονολιθισμός, που στηρίζεται στη στείρα αποστήθιση και να προσεγγιστεί το μάθημα ανθρωπιστικά. Έτσι, θα αναδειχθεί ένα πνεύμα αξιοκρατίας, θα στηλιτευτούν οι ανισότητες και συνεπώς θα ενισχυθεί ο εκδημοκρατισμός της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Προς επίρρωση των παραπάνω, το σχολείο οφείλει να προωθή τη συνεργατική δράση μέσω της εκπόνησης ομαδικών εργασιών, που θα αναπτύξουν το αίσθημα της συλλειτουργικότητας. Ταυτόχρονα, ο εκπαιδευτικός φορέας οφείλει να δώσει μεγαλύτερη βαρύτητα στη λειτουργία του θεσμού των μαθητικών κοινοτήτων και των εκλογικών διαδικασιών, που διενεργούνται εντός του σχολικού περιβάλλοντος. Άλλωστε, οι μαθητικές κοινότητες αποτελούν μικρογραφία του ευρύτερου κοινωνικού συνόλου, στο οποίο θα ενταχθούν αργότερα οι μαθητές.

Επιπλέον, το σχολείο οφείλει να προωθήσει την εθελοντική δράση, με την υλοποίηση αναδασώσεων και επισκέψεων σε κοινωνικά ευπαθείς κατηγορίες πολιτών, ώστε να μυήσει τους νέους στα κοινωνικά φαινόμενα, μέσω της βιωματικής δράσης. Η ενίσχυση της πολιτικοποίησης μέσα στο σχολικό περιβάλλον μπορεί να υλοποιηθεί και με την άρτια διδασκαλία του μαθήματος της κοινωνιολογίας και της πολιτικής παιδείας από εξειδικευμένους καθηγητές, που θα είναι σε θέση να εξοικειώσουν τους μαθητές με την κοινωνική πραγματικότητα και τις κοινωνικές ευπάθειες. Ειδικότερα, στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης της γνώσης και της τεχνολογίας, η εκπαίδευση οφείλει να φέρει τους μαθητές- μέσω της τηλεεκπαίδευσης – σε επαφή με αλλοεθνή σχολικά περιβάλλοντα, ώστε να γίνουν κοινωνοί των κοινωνικών φαινομένων σε διεθνή κλίμακα.

Συμπερασματικά, το σχολείο αποτελεί έναν από τους πιο θεμελιώδεις φορείς κοινωνικοποίησης και είναι επιφορτισμένο με τον ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο της παροχής μιας δημοκρατικής παιδείας. Η εμφύσηση της πολιτικοποίησης οφείλει να είναι μια στάση ζωής, την οποία καλούνται να ακολουθήσουν οι νέοι καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους και όχι μια κατευθυνόμενη συμπεριφορά, απλά για να εναρμονιστούν κομφορμιστικά με το υπόλοιπο κοινωνικό σύνολο. Είναι επιτακτική ανάγκη, οι νέοι να βιώσουν ένα δημοκρατικό σχολικό περιβάλλον, που θα τους προσφέρει ασφάλεια, θα τους αντιμετωπίζει ισότιμα και κατά συνέπεια θα τους οδηγήσει στο να αντιληφθούν την ύπαρξη ηθικής και αξιών. Μόνο τότε θα μπορέσει ο σχολικός φορέας να επιτελέσει ορθά τον ρόλο του, δηλαδή τον απεγκλωβισμό από την ιδεολογική σύγχυση, μέσω φυσικά της πολιτικής αφύπνισης.

ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΤΙΝΑ 6/10/2022